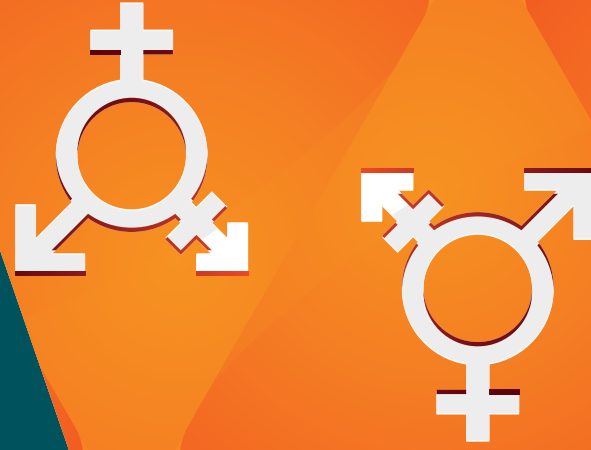

Η ζωή των τρανς ατόμων στην ΕΕ

Συγκριτική ανάλυση των δεδομένων
της έρευνας για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ

Σύνοψη

Στα άρθρα 1, 2 και 3 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατοχυρώνεται το δικαίωμα στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, στη ζωή και στην ακεραιότητα του προσώπου. Στα άρθρα 6, 7 και 8 κατοχυρώνεται το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια, στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Το άρθρο 14 αναγνωρίζει το δικαίωμα εκπαίδευσης και το άρθρο 20 το δικαίωμα στην ισότητα έναντι του νόμου. Στο άρθρο 21 κατοχυρώνεται η απαγόρευση διακρίσεων, μεταξύ άλλων και λόγω γενετήσιου προσανατολισμού, και στο άρθρο 35 αναγνωρίζεται το δικαίωμα στην προστασία της υγείας, στο άρθρο 45 το δικαίωμα στην ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής, και στο άρθρο 47 το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου.

Το ανδρικό ή γυναικείο φύλο που μας αποδίδεται επισήμως κατά τη γέννησή μας εξαρτάται από τα σωματικά μας χαρακτηριστικά. Είναι όμως πιθανό να μην ταιριάζει με την ταυτότητα του φύλου μας – δηλαδή με τον τρόπο που αισθανόμαστε και σκεφτόμαστε γι' αυτό. Καθώς όλο και περισσότερα διεμφυλικά (τρανς) άτομα αρνούνται ανοιχτά να αυτοπροσδιοριστούν είτε ως άντρες είτε ως γυναίκες, καθίσταται σαφές ότι το πώς αισθάνεται κανείς για το φύλο του δεν μπορεί να χωρέσει στο περιοριστικό δίπολο «γυναίκα» και «άντρας». Τα αποτελέσματα της έρευνας για λεσβίες, ομοφυλόφιλους (γκέι), αμφισεξουαλικά και τρανς άτομα (ΛΟΑΤ) αναδεικνύουν την ανάγκη να υπερβούμε αυτές τις περιχαρακώσεις τόσο στο πλαίσιο των ευρύτερων συζητήσεων για το φύλο σε επίπεδο κοινωνίας όσο και κατά την εξέταση συγκεκριμένων μέτρων σε επίπεδο νομοθεσίας και πολιτικής.

Τούτο καθίσταται δυνατό χάρη στον πλούτο και τη συγκρισιμότητα των δεδομένων που προέκυψαν

από την έρευνα για τα άτομα ΛΟΑΤ, που διενήργησε ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA), φωτίζοντας την καθημερινότητα των τρανς ατόμων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και στα κράτη μέλη.

«Ως τρανς, αισθάνομαι ότι είναι εξαιρετικά σημαντικό οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι πάροχοι υπηρεσιών υγείας να κατανοήσουν ότι στο φάσμα των φύλων δεν υπάρχουν μόνο τα δύο άκρα. Υπάρχει και το “ενδιάμεσα”, και μπορεί ένα άτομο να ζει μια ολοκληρωμένη ζωή χωρίς να βρίσκεται είτε στο ένα είτε στο άλλο άκρο του φάσματος, δηλ. να μην είναι εντελώς άντρας ή γυναίκα. Χρειαζόμαστε μεγαλύτερη κατανόηση, αλλά, κυρίως, περισσότερους πόρους και νομική υποστήριξη για να ζούμε ισότιμα με τους υπόλοιπους ανθρώπους.»
(Τρανς γυναίκα, 28 ετών, Ολλανδία)

Η πλήρης έκθεση με τίτλο «Being Trans in the European Union» (Η διεμφυλικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση) και η παρούσα περίληψη αντλούν στοιχεία από την έρευνα για να αναλύσουν την καθημερινή πραγματικότητα 6 579 ερωτώμενων που αυτοχαρακτηρίζονται τρανς άτομα – ένας ευρύς όρος που περιλαμβάνει όλα τα άτομα που ταυτίζονται με διαφορετικό φύλο και/ή εκφράζουν ταυτότητα φύλου διαφορετική από το φύλο που τους αποδόθηκε κατά τη γέννησή τους. Τα τρανς άτομα στην Ευρώπη και τον κόσμο χρησιμοποιούν ευρέως αυτό τον όρο, ο οποίος επομένως επιλέχθηκε για να μην υπάρχει σύγχυση με κάποια από τις πιθανές ομάδες ταυτότητας που μπορούσαν να επιλέξουν οι ερωτώμενοι («διεμφυλικός» ως απόδοση του όρου «transgender»). Παρόλο που τα αποτελέσματα δεν μπορούν να θεωρηθούν αντιπροσωπευτικά για όλα τα τρανς άτομα στην ΕΕ, ωστόσο αποτελούν τη μεγαλύτερη συλλογή εμπειρικών στοιχείων αυτού του είδους, που φωτίζουν τα βιώματα των τρανς ατόμων στις διάφορες εκφάνσεις της ζωής.

Κύρια πορίσματα

Τα αποτελέσματα αποκαλύπτουν ότι τα τρανς άτομα έρχονται συχνά αντιμέτωπα με παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους: διακρίσεις, βία και παρενόχληση, σε βαθμό πιο έντονο από εκείνο που αντιμετωπίζουν οι λεσβίες, οι γκέι ή τα αμφισεξουαλικά άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα. Τα βιώματα αυτά γεννούν επίμονα αισθήματα φόβου με αποτέλεσμα κάποια τρανς άτομα να αποφεύγουν ορισμένους χώρους και να κρύβουν ή να συγκαλύπτουν την πραγματική ταυτότητα του φύλου τους.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα τρανς άτομα στην έκφραση του φύλου τους όπως το βιώνουν, διαιωνίζουν της έλλειψη ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με την πραγματικότητα της ταυτότητας και της ζωής τους. Έτσι δημιουργείται ένας φαύλος κύκλος φόβου και άγνοιας, μισαλλοδοξίας, διακρίσεων, ακόμη και βίας υποκινούμενης από μίσος.

Όπου σχεδιάζονται και υλοποιούνται καλά μελετημένα σχέδια δράσης, θετικά μέτρα και πολιτικές

Η γνώμη του FRA

Ενίσχυση της δράσης της ΕΕ και των εθνικών πρωτοβουλιών

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της καλούνται –βάσει των στοιχείων της παρούσας έρευνας αλλά και της εμπειρίας και των υφιστάμενων ελπιδοφόρων πρακτικών σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ– να επιληφθούν των θεμάτων διεμφυλικότητας. Πρέπει, ειδικότερα, να συμπεριλαμβάνουν την ταυτότητα φύλου και την έκφραση φύλου ως προστατευόμενα πεδία στις πολιτικές, τα σχέδια δράσης και τις εκστρατείες ευαισθητοποίησης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την απαγόρευση των διακρίσεων.

Δεδομένου ότι στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας διαπιστώνονται συχνά φαινόμενα διακρίσεων και βίας ως αποτέλεσμα της αντισυμβατικής έκφρασης φύλου ενός προσώπου, η στρατηγική της ΕΕ για την ισότητα γυναικών και αντρών πρέπει να διευρυνθεί ώστε να περιλαμβάνει δράσεις για την καταπολέμηση των στερεοτύπων φύλου και των διακρίσεων λόγω ταυτότητας φύλου, έκφρασης φύλου και τρανσφοβίας.

ΕΡΩΤΩΜΕΝΑ ΤΡΑΝΣ ΑΤΟΜΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΛΟΑΤ ΣΤΗΝ ΕΕ

Δεδομένης της ποικιλομορφίας των τρανς ατόμων, στην παρούσα ανάλυση εξετάζονται οι διάφορες υποομάδες ταυτότητας με πλήρη επίγνωση ότι τα ζητήματα που τις επηρεάζουν σε επίπεδο θεμελιωδών δικαιωμάτων ενδέχεται να διαφέρουν ριζικά. Παρόλο που και στην έως τώρα έρευνα στο πεδίο της διεμφυλικότητας περιγράφονται διαφορές στις ζωές των τρανς γυναικών, των τρανς αντρών και άλλων τρανς ατόμων, είναι η πρώτη φορά που στο πλαίσιο μιας πανευρωπαϊκής μελέτης καθίσταται δυνατή η σύγκριση των διαφόρων υποομάδων. Η σύνθεση του δείγματος των ατόμων ΛΟΑΤ της έρευνας περιέχει επαρκή αριθμό μελών των διαφόρων υποομάδων ώστε να είναι δυνατή η πραγματοποίηση λεπτομερών συγκρίσεων μεταξύ τους (σχήμα 1).

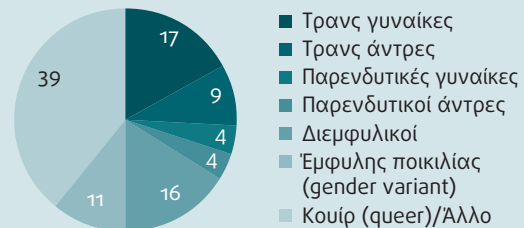
Οι ομάδες αυτές –τρανς γυναίκες, τρανς άντρες, παρενδυτικές γυναίκες, παρενδυτικοί άντρες, διεμφυλικά άτομα, άτομα έμφυλης ποικιλίας και κουίρ (queer)/άλλα άτομα– αντιστοιχούν στους όρους που επέλεξαν από μόνα τους τα τρανς άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα. Τα βιώματα των τρανς ατόμων επηρεάζονται επίσης από το εκπαιδευτικό και κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο και άλλα χαρακτηριστικά, που λαμβάνονται υπόψη στην ανάλυση όταν κρίνεται σκόπιμο.

Χαρακτηριστικά των τρανς ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα

Τα ερωτώμενα τρανς άτομα:

- είναι νεαρής ηλικίας κατά μέσο όρο, καθώς επτά στα 10 ερωτώμενα άτομα ήταν από 18 έως 39 ετών (μέσος όρος: 34 έτη)·
- εμπήκνουν σε διαφορετικές υποομάδες (ομάδες ταυτότητας), ενώ οι τρανς γυναίκες είναι διπλάσιες από τους τρανς άντρες, και ο αριθμός των παρενδυτικών γυναικών είναι σχεδόν ίδιος με τον αριθμό των παρενδυτικών αντρών·

Σχήμα 1: Ομάδες ταυτότητας στο δείγμα των τρανς ατόμων (%)

Ερωτήσεις: Υπολογισμένη μεταβλητή βάσει των ακόλουθων ερωτήσεων της έρευνας: A2. Σε ποιο φύλο σας κατέταξαν όταν γεννηθήκατε; Γυναίκα/Άντρας. A3. Είστε/ήσασταν διεμφυλικό άτομο; Ναι. A3.1 Παρακαλούμε επιλέξτε τη μία απάντηση που ταιριάζει καλύτερα σε σας. 1 Διεμφυλικός/ή 2 Τρανσέξουαλ 3 Γυναίκα με τρανσέξουαλ παρελθόν 4 Άντρας με τρανσέξουαλ παρελθόν 5 Έμφυλης ποικιλίας 6 Παρενδυτικός/ή 7 Κουίρ (queer)/Άλλο, παρακαλούμε συμπληρώστε:...

Σημείωση: Τα ερωτώμενα άτομα των κατηγοριών «διεμφυλικός/ή» και «τρανσέξουαλ» ομαδοποιήθηκαν εκ νέου ως τρανς άντρες και γυναίκες –για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. παράρτημα 2.

Βάση: Τρανς άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ.

Πηγή: FRA, έρευνα για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ, 2012

- έχουν εξίσου συχνά υψηλό μορφωτικό επίπεδο και χαμηλό μορφωτικό επίπεδο·
- ανήκουν συνήθως στο χαμηλότερο τεταρτημόριο οικογενειακού εισοδήματος συχνότερα από τον γενικό πληθυσμό·
- περιγράφουν τον σεξουαλικό προσανατολισμό τους ως αμφισεξουαλικά άτομα ή γκέι, ή χρησιμοποιούν διαφορετικούς όρους·
- δεν διατηρούν συνήθως σχέση, καθώς το ένα τρίτο ζει σε νοικοκυριά ενός ατόμου·
- ζουν πιο συχνά σε αστικό περιβάλλον.

Το δείγμα των τρανς ατόμων ποικίλλει σημαντικά, με τη διαφοροποίηση στο πλαίσιο των επιμέρους ταυτοτήτων ή υποομάδων που επιλέγονται να συνιστάται στη συνείδηση ότι είναι άντρες, γυναίκες ή κάτι άλλο (το αίσθημα του ανήκειν σε κάποιο φύλο), στην έκφραση του φύλου και στους τρόπους με τους οποίους τα ερωτώμενα άτομα προσπαθούν να ζήσουν σύμφωνα με την ταυτότητα φύλου τους (ανοιχτή αντιμετώπιση/κοινωνική και/ή ιατρική μετάβαση).

Τα μισά από τα ερωτώμενα τρανς άτομα έχουν υψηλό **μορφωτικό επίπεδο** (τριτοβάθμια εκπαίδευση και άνω, 53 %). Τα μισά από τα ερωτώμενα τρανς άτομα (51 %) αναφέρουν ότι έχουν έμμισθη εργασία, και στα άτομα αυτά περιλαμβάνονται και όσοι βρίσκονται σε προσωρινή άδεια. Ένα στα τέσσερα ερωτώμενα άτομα είναι φοιτητές (24 %) και το 13 % είναι άνεργα. Σε μικρό ποσοστό άτομα του δείγματος παρέχουν άμισθη ή εθελοντική εργασία, είναι συνταξιούχοι ή άλλως δεν εργάζονται.

Η κατανομή **εισοδήματος** του συνολικού δείγματος των ατόμων ΛΟΑΤ αντιστοιχεί σε εκείνη του γενικού πληθυσμού,¹ καθώς σε κάθε κατηγορία ανήκει το ένα τέταρτο περίπου των ερωτώμενων ατόμων. Τα ερωτώμενα τρανς άτομα, ωστόσο, δηλώνουν πιο συχνά από άλλες ομάδες ΛΟΑ οικογενειακό εισόδημα που βρίσκεται στο χαμηλότερο τεταρτημόριο και λιγότερο συχνά οικογενειακό εισόδημα στο υψηλότερο τεταρτημόριο.

Τα μισά σχεδόν από τα ερωτώμενα άτομα από όλες τις τρανς ομάδες ανέφεραν ότι, κατά την περίοδο της έρευνας, δεν διατηρούσαν **σχέση** (48 %) και στην πλειονότητά τους ανέφεραν σχετικά με την **οικογενειακή κατάσταση** τους ότι είναι άγαμα (75 %). Ένα στα επτά ερωτώμενα άτομα είναι παντρεμένα ή έχουν καταχωρημένη συμβίωση (15 %).

ισότητας για την καταπολέμηση των διακρίσεων, τα τρανς άτομα αναφέρουν ότι εκφράζονται πιο ανοιχτά για την ταυτότητα φύλου τους. Τα αποτελέσματα της έρευνας αναδεικνύουν ότι ο ρόλος των νομοθετικών πλαισίων και των μέσων πολιτικής είναι σημαντικός, καθώς συμβάλλουν στην προστασία και προαγωγή των θεμελιωδών δικαιωμάτων και στη βελτίωση των κοινωνικών προτύπων και πεποιθήσεων, βελτιώνοντας τη ζωή των ανθρώπων.

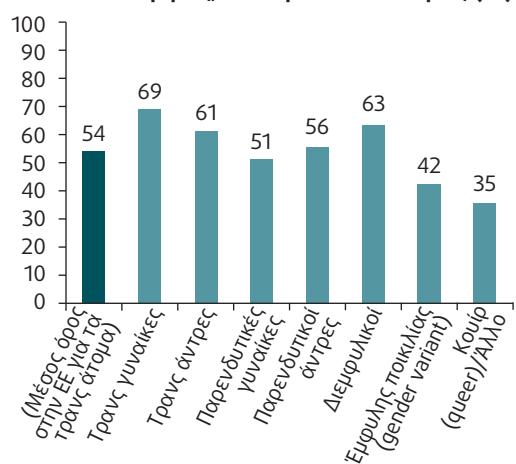
Διακρίσεις

«Θα ήθελα το φύλο μου να μην έχει καμία σημασία. Να μπορώ να κάνω τη δουλειά μου και να μου φέρονται με αμεροληψία και σεβασμό, όπως κι αν αυτοπροσδιορίζομαι. Θέλω μόνο να έχω τη δυνατότητα να είμαι αυτό που είμαι, χωρίς να με νοιάζει τι θα πουν οι άλλοι.» (Τρανς, 42 ετών, Ηνωμένο Βασίλειο)

Η ισότιμη και πλήρης κοινωνική συμμετοχή όλων χωρίς διακρίσεις αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ύπαρξη συνεκτικών κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς που αξιοποιούν το ανθρώπινο κεφάλαιό τους και εγγυώνται την ευζωία και ευημερία όλων

¹ Στοιχεία που αντλήθηκαν από τα αποτελέσματα κατανομής εισοδήματος της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Έρευνας (ΕΚΕ), βλ. παράρτημα 2 της κύριας έκθεσης για περισσότερες πληροφορίες.

Σχήμα 2: Ερωτώμενα άτομα που έχουν αισθανθεί ότι έχουν υποστεί διακρίσεις ή παρενόχληση επειδή θεωρήθηκαν τρανς τους τελευταίους 12 μήνες, ανά ομάδα ταυτότητας (%)

Ερώτηση: C2A. Τους τελευταίους 12 μήνες, στη χώρα που ζείτε έχετε αισθανθεί εσείς προσωπικά ότι έχετε υποστεί διακρίσεις ή παρενόχληση επειδή εκληφθήκατε ως: D. Διεμφυλικός/ή. Ναι.

Βάση: Τρανς άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ.

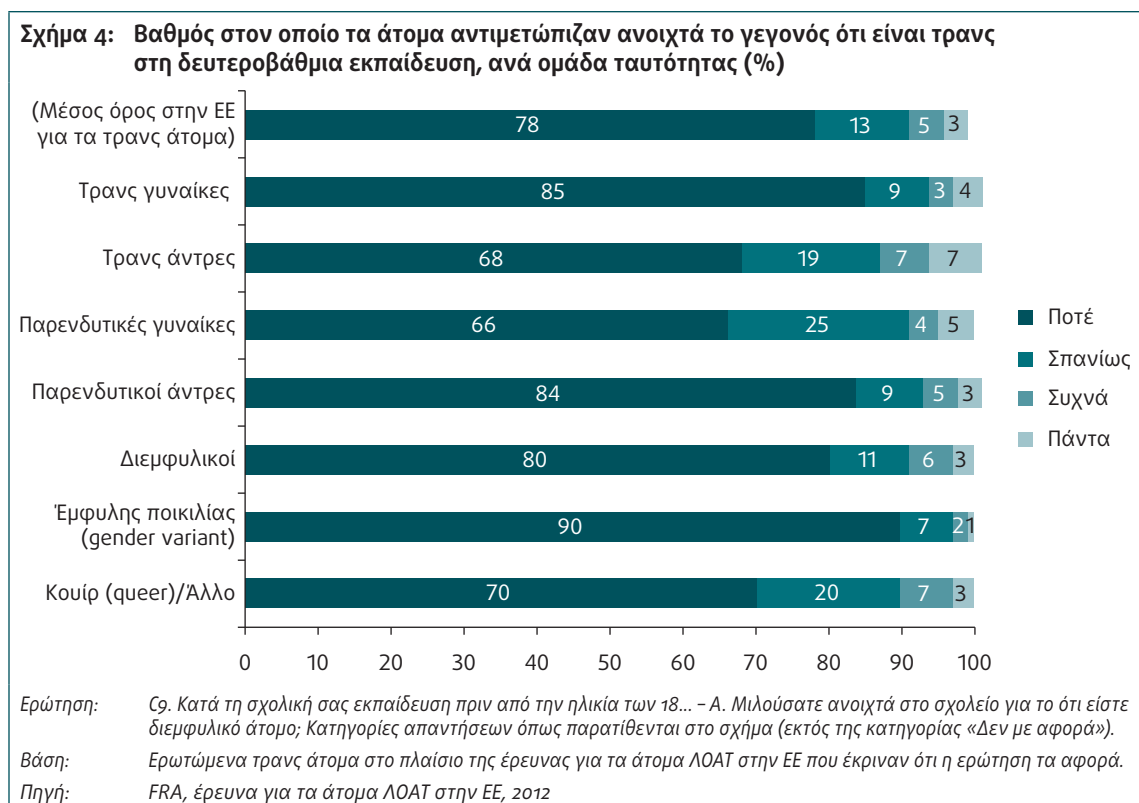
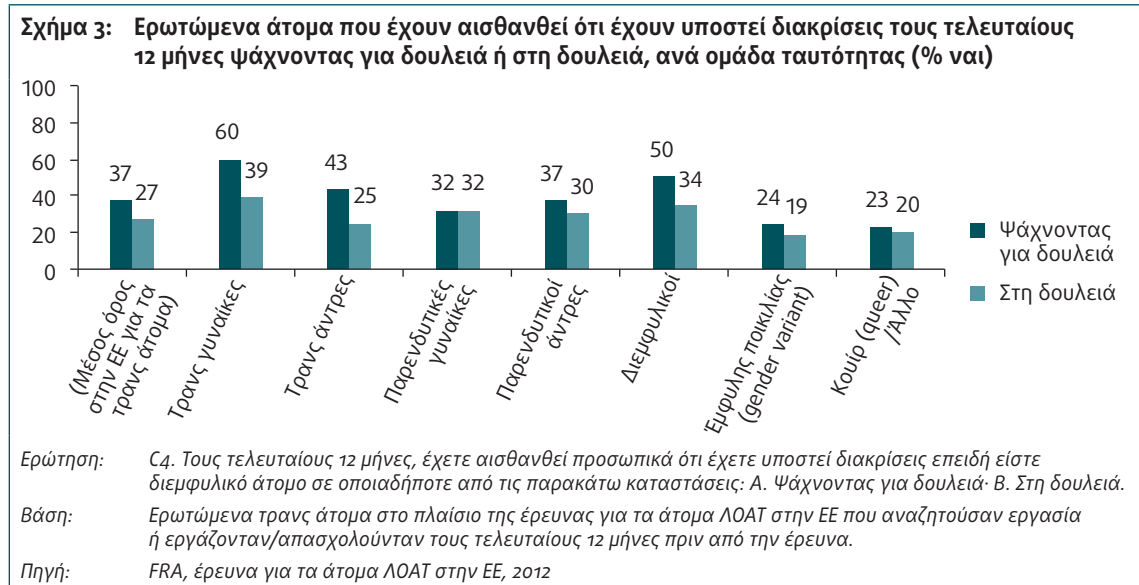
Πηγή: FRA, έρευνα για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ, 2012

των μελών τους. Από την άποψη αυτή, τα αποτελέσματα της έρευνας για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ είναι ανησυχητικά, καθώς δείχνουν ότι η ισότητα των τρανς ατόμων αποτελεί, επί του παρόντος, έναν δύσκολο επιτεύξιμο στόχο που προϋποθέτει αποφασιστική δράση σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών.

Κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες πριν από την έρευνα τα μισά και πλέον ερωτώμενα τρανς άτομα (54 %), έναντι 47 % για το σύνολο των ερωτώμενων ατόμων ΛΟΑΤ, ανέφεραν ότι έχουν αισθανθεί ότι έχουν υποστεί προσωπικά διακρίσεις

ή παρενόχληση επειδή θεωρήθηκαν τρανς. Τα ερωτώμενα άτομα που ήταν νεαρής ηλικίας, δεν είχαν έμμισθη εργασία ή ανήκαν σε κατηγορία χαμηλότερου εισοδήματος ανέφεραν σε μεγαλύτερο ποσοστό ότι έχουν αισθανθεί ότι έχουν υποστεί διακρίσεις. Επίσης, όσο πιο ανοιχτά μιλούσαν τα ερωτώμενα άτομα για το γεγονός ότι είναι τρανς ή ότι έχουν τρανς παρελθόν τόσο αυξάνονταν οι πιθανότητες να δηλώσουν ότι έχουν αισθανθεί ότι έχουν υποστεί διακρίσεις.

Η έρευνα κάλυψε βιώματα διακρίσεων σε αρκετές εκφάνσεις του κοινωνικού βίου:

Σχήμα 5: Λόγοι μη καταγγελίας του πιο πρόσφατου περιστατικού διακρίσεων (% περιπτώσεων)

Ερωτήσεις: C6. Σκεπτόμενος/-η το πιο πρόσφατο περιστατικό, το καταγγείλατε πουθενά εσείς ή κάποιος άλλος; «Όχι».
C7. Γιατί δεν καταγγέλληκε;

Βάση: Ερωτώμενα τρανς άτομα στο πλαίσιο της έρευνας για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ που υπέστησαν διακρίσεις και δεν κατήγγειλαν το πιο πρόσφατο περιστατικό διακρίσεων.

Πηγή: FRA, έρευνα για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ, 2012

- Απασχόληση: πάνω από ένα στα τρία ερωτώμενα τρανς άτομα έχουν αισθανθεί ότι έχουν υποστεί διακρίσεις επειδή είναι τρανς ψάχνοντας για δουλειά (37 %), και ένα στα τέσσερα ανέφερε διακρίσεις στη δουλειά.
- Εκπαίδευση: ένα στα τέσσερα ερωτώμενα τρανς άτομα που φοιτούσαν στο σχολείο/πανεπιστήμιο ή είχαν παιδί/παιδιά στο σχολείο/πανεπιστήμιο, ανέφεραν ότι έχουν αισθανθεί προσωπικά ότι έχουν υποστεί διακρίσεις από το διδακτικό προσωπικό του σχολείου ή του πανεπιστημίου τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της έρευνας. Ειδικά όταν πρόκειται για τρανς μαθητές/φοιτητές, το ποσοστό αυξάνεται σε 29 %.
- Υγεία: περίπου ένα στα πέντε ερωτώμενα άτομα που έκαναν χρήση υπηρεσιών υγείας (22 %) ή κοινωνικών υπηρεσιών (19 %) τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της έρευνας έχουν αισθανθεί ότι έχουν υποστεί διακρίσεις από το προσωπικό

παροχής υπηρεσιών υγείας ή κοινωνικών υπηρεσιών επειδή ήταν τρανς.

- Προϊόντα και υπηρεσίες: τα ερωτώμενα άτομα που ήταν νεαρής ηλικίας, άνεργα και/ή ανήκαν σε κατηγορία χαμηλότερου εισοδήματος ανέφεραν σε μεγαλύτερο ποσοστό ότι έχουν αισθανθεί ότι έχουν υποστεί διακρίσεις τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της έρευνας.

Μικρός μόνο αριθμός ερωτώμενων ατόμων κατήγγειλαν το πιο πρόσφατο περιστατικό διακρίσεων. Ωστόσο, το ποσοστό των τρανς ατόμων που κατήγγειλαν την πιο πρόσφατη εμπειρία τους ήταν μεγαλύτερο συγκριτικά με το ποσοστό των άλλων ομάδων ΛΟΑ. Πάνω από τρία στα πέντε ερωτώμενα τρανς άτομα δεν κατήγγειλαν το περιστατικό λόγω της πεποίθησης ότι δεν θα γινόταν ή θα άλλαζε κάτι, και τα μισά από αυτά επειδή θεώρησαν ότι δεν αξίζει να καταγγελθεί. Άλλοι λόγοι που ανέφεραν τα

Η γνώμη του FRA

Διακρίσεις στην απασχόληση και στην πρόσβαση σε προϊόντα και υπηρεσίες

Από τα αποτελέσματα της έρευνας προκύπτει μια εντυπωσιακά στενή σχέση μεταξύ της έκφρασης φύλου και των βιωμάτων διακρίσεων. Κατά την αναθεώρηση της ισχύουσας νομοθεσίας για την ισότητα ή της θέσπισης νέας νομοθεσίας στον τομέα αυτό, ο νομοθέτης της ΕΕ οφείλει να μεριμνά ώστε η νομοθεσία να καλύπτει τις διακρίσεις λόγω ταυτότητας φύλου. Η ισχύουσα νομική προστασία που προβλέπει το δίκαιο της ΕΕ για όσους προτίθενται να προβούν, προβαίνουν ή έχουν προβεί σε επαναπροσδιορισμό φύλου πρέπει να επεκταθεί σε όλα τα τρανς άτομα.

Η έρευνα έδειξε ότι ελάχιστα από τα ερωτώμενα τρανς άτομα κατήγγειλαν τα περιστατικά διακρίσεων που βίωσαν στις αρχές. Η ΕΕ οφείλει να παρακολουθεί στενά την αποτελεσματικότητα των εθνικών φορέων και διαδικασιών προσφυγής στο πλαίσιο της εφαρμογής της οδηγίας για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης [2006/54/ΕΚ αναδιατύπωση]], καθώς και της οδηγίας για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών (2004/113/ΕΚ). Τα κράτη μέλη της ΕΕ οφείλουν να μεριμνούν ώστε οι φορείς ισότητας και οι άλλοι εθνικοί μηχανισμοί προσφυγής να διαθέτουν επαρκείς αρμοδιότητες και πόρους για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις διακρίσεις λόγω ταυτότητας φύλου και την αύξηση του ποσοστού καταγγελίας των κρουσμάτων.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ οφείλουν να μεριμνούν ώστε ο δημόσιος τομέας να εκπονεί και να υλοποιεί στρατηγικές υπέρ της διαφορετικότητας και πολιτικές για την ίση μεταχείριση με πλήρη σεβασμό της ιδιωτικότητας, ανταλλάσσοντας εμπειρίες και ορθές πρακτικές που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των τρανς ατόμων. Τούτο μπορεί να επιτευχθεί, για παράδειγμα, μέσω της θέσπισης κωδίκων δεοντολογίας και της διευκόλυνσης αλλαγών στα πεδία προσδιορισμού του ονόματος και του φύλου σε έγγραφα που σχετίζονται με την απασχόληση. Τα κράτη μέλη οφείλουν να ενθαρρύνουν τις προσπάθειες των συνδικαλιστικών και των εργοδοτικών οργανώσεων για τη βελτίωση των πολιτικών υπέρ της διαφορετικότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων λόγω ταυτότητας φύλου στον χώρο εργασίας και στα ιδρύματα επαγγελματικής κατάρτισης.

Διακρίσεις στην εκπαίδευση

Η έρευνα έδειξε ότι η εκπαίδευση είναι ένας τομέας όπου τα ερωτώμενα τρανς άτομα βιώνουν εκφοβισμό και αρνητικές αντιδράσεις λόγω της έκφρασης ή της ταυτότητας φύλου. Η ΕΕ οφείλει να συμβάλει στην καταπολέμηση του εκφοβισμού των τρανς ατόμων στα σχολεία, είτε αυτός αφορά μαθητές είτε γονείς, στο πλαίσιο των προσπαθειών της για την καταπολέμηση των στερεοτύπων φύλου μέσω της στρατηγικής της ΕΕ για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών. Στο πλαίσιο του προγράμματος της ΕΕ για την εκπαίδευση πρέπει να ενθαρρύνεται η μάθηση από ομοτίμους μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και να προωθούνται οι υπάρχουσες βέλτιστες πρακτικές για την αντιμετώπιση του τρανσφοβικού εκφοβισμού.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ οφείλουν να μεριμνούν ώστε τα σχολεία να παρέχουν ένα ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον στα τρανς άτομα, χωρίς διακρίσεις, εκφοβισμούς και αποκλεισμούς. Τα σχολεία πρέπει να παρακινούνται να θεσπίζουν γενικές πολιτικές κατά του εκφοβισμού που να περιλαμβάνουν θέματα διεμφυλικότητας.

Οι αρμόδιες δημόσιες αρχές, όπως οι φορείς ισότητας, οι εθνικοί οργανισμοί ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οι Συνήγοροι του Παιδιού πρέπει να διαθέτουν κατάλληλες αρμοδιότητες και πόρους και να ενθαρρύνονται να διερευνούν υποθέσεις εκφοβισμού και διακρίσεων λόγω ταυτότητας φύλου στην εκπαίδευση.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ οφείλουν να μεριμνούν για τη συμπερίληψη αντικειμενικής πληροφόρησης για την ταυτότητα φύλου και την έκφραση φύλου στα σχολικά προγράμματα, την προαγωγή του σεβασμού και της κατανόησης μεταξύ διδασκόντων και μαθητών και την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα τρανς άτομα. Τα κράτη μέλη της ΕΕ οφείλουν να παρέχουν κατάρτιση στους εκπαιδευτικούς σχετικά με τους τρόπους προσέγγισης των θεμάτων θεμάτων διεμφυλικότητας και τους τρόπους αντιμετώπισης περιστατικών τρανσφοβικού εκφοβισμού και παρενόχλησης.

Διακρίσεις και πρόσβαση στην υγεία

Από την έρευνα προέκυψε ότι περίπου ένα στα πέντε ερωτώμενα άτομα που έκαναν χρήση υπηρεσιών υγείας ή κοινωνικών υπηρεσιών τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της έρευνας έχουν αισθανθεί ότι έχουν υποστεί διακρίσεις από το προσωπικό παροχής υπηρεσιών υγείας ή κοινωνικών υπηρεσιών επειδή ήταν τρανς. Τα κράτη μέλη οφείλουν να μεριμνούν για την επαρκή κατάρτιση και ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών υγείας και του προσωπικού των φορέων ασφάλισης υγείας σχετικά με τις ανάγκες των τρανς ατόμων στον τομέα της υγείας, με απώτερο στόχο την εξάλειψη των προκαταλήψεων και τη βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται στα τρανς άτομα.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να διασφαλίζουν τη διαθεσιμότητα υπηρεσιών υγείας ειδικά για τα τρανς άτομα, καθώς και ότι τα τρανς άτομα μπορούν να απολαύουν ισότιμης και αξιοπρεπούς μεταχείρισης όταν κάνουν χρήση υπηρεσιών υγείας. Τα κράτη μέλη οφείλουν να εξετάσουν το ενδεχόμενο παροχής θεραπείας επαναπροσδιορισμού φύλου και, στις περιπτώσεις που δεν είναι διαθέσιμη να διευκολύνουν την πρόσβαση σε αυτού του είδους τη θεραπεία σε κράτη μέλη της ΕΕ όπου παρέχεται.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ οφείλουν να συμπεριλάβουν την παροχή υπηρεσιών υγείας που αφορούν ειδικά τα τρανς άτομα στα εθνικά προγράμματα και τις πολιτικές υγείας τους και να μεριμνούν ώστε στις έρευνες υγείας, στα προγράμματα κατάρτισης και στις πολιτικές υγείας να λαμβάνονται υπόψη τα τρανς άτομα και οι ανάγκες τους.

ερωτώμενα τρανς άτομα ήταν ότι ανησύχησαν ότι οι αρμόδιοι δεν θα έπαιρναν στα σοβαρά το περιστατικό και ότι δεν ήθελαν να αποκαλύψουν τον σεξουαλικό προσανατολισμό και/ή την ταυτότητα του φύλου τους. Περίπου ένα στα τρία άτομα (30 %) δεν ήξερε πώς ή πού να το καταγγείλει.

Η καταγγελία περιστατικών διακρίσεων στις αρμόδιες αρχές, όπως οι φορείς που είναι αρμόδιοι για

την ισότητα, είναι απαραίτητη για την ενίσχυση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου που απαγορεύει τις διακρίσεις λόγω της ταυτότητας φύλου στον τομέα της απασχόλησης. Στην οδηγία για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης (αναδιατύπωση) προβλέπεται η σύσταση φορέων αρμόδιων για την ισότητα, οι αρμοδιότητες των οποίων περιλαμβάνουν την

παροχή ανεξάρτητης συνδρομής προς τα θύματα διακρίσεων όταν καταγγέλλουν διακριτική μεταχείριση [άρθρο 20 παράγραφος 2 στοιχείο α)]. Επίσης, τα κράτη μέλη οφείλουν να επιτρέπουν στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών να συνδράμουν τα θύματα στο πλαίσιο δικαστικών ή διοικητικών διαδικασιών (άρθρο 17 παράγραφος 2).

Βία και παρενόχληση

«Το να είσαι διεμφυλικός στη Λιθουανία είναι ό,τι χειρότερο. Ζεις διαρκώς μέσα στον φόβο και, στο τέλος, φτάνεις να μην θέλεις καν να ζεις. [...] Οι διακρίσεις, η παρενόχληση και βία δεν έχουν τελειωμό, σε σημείο που έχουν γίνει μέρος της καθημερινότητάς μου.»
(Διεμφυλικός, 25 ετών, Λιθουανία)

Το πιο εντυπωσιακό εύρημα της έρευνας για τα ΛΟΑΤ άτομα στην ΕΕ είναι το υψηλό ποσοστό επαναλαμβανόμενης βίας και εγκλημάτων υποκινούμενων από μίσος που υφίστανται τα τρανς άτομα, γεγονός που υπογραμμίζει την ανάγκη βελτίωσης των πολιτικών για την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους σε ολόκληρη την ΕΕ:

- το ετήσιο ποσοστό περιστατικών βίας ή παρενόχλησης είναι σχεδόν ένα περιστατικό ανά δύο ερωτώμενα τρανς άτομα, ποσοστό διπλάσιο από το αντίστοιχο για τις λεσβίες, τους γκέι και τα αμφισεξουαλικά άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα·
- περίπου δύο στα πέντε (44 %) ερωτώμενα τρανς άτομα που υπήρξαν θύματα βίας τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της έρευνας ανέφεραν ότι

αυτό συνέβη τρεις ή περισσότερες φορές κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου·

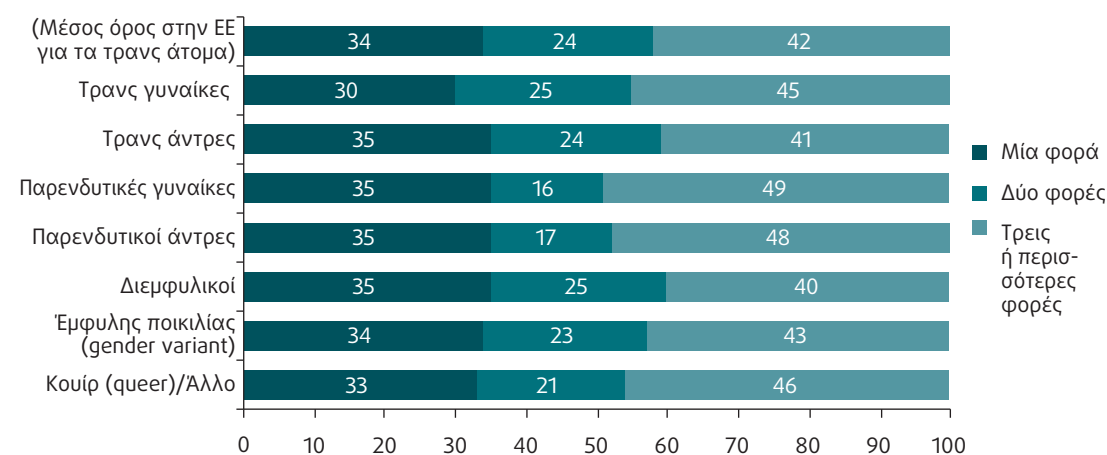
- από την ανάλυση ανά ομάδα ταυτότητας προκύπτει ότι οι παρενδυτικοί άνδρες και οι παρενδυτικές γυναίκες συγκεντρώνουν τις περισσότερες πιθανότητες να πέσουν θύματα πολλαπλών βιαιών περιστατικών (τρεις ή περισσότερες φορές) την περίοδο αυτή.

Όσον αφορά τη βία που υφίστανται για οποιοδήποτε λόγο και όχι μόνο λόγω της ταυτότητας φύλου των ερωτώμενων ατόμων, τα ερωτώμενα τρανς άτομα ανέφεραν σε μεγαλύτερο ποσοστό από όλες τις ομάδες ΛΟΑΤ ότι δέχθηκαν επιθέσεις ή απειλές βίας τόσο κατά την πενταετή περίοδο όσο και κατά την περίοδο των 12 μηνών για τις οποίες ερωτήθηκαν στο πλαίσιο της έρευνας. Τα τελευταία πέντε χρόνια πριν από την έρευνα, το 34 % όλων των ερωτώμενων τρανς ατόμων έπασαν θύματα βίας ή απειλής βίας, και το 15 % έπασαν θύματα βίας ή απειλής βίας τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της έρευνας.

Σχεδόν ένα στα 10 (8 %) ερωτώμενα τρανς άτομα που δέχθηκαν σωματική ή σεξουαλική επίθεση ή απειλή βίας πιστεύει ότι συνέβη επειδή θεωρήθηκε τρανς. Τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της έρευνας, η υποκινούμενη από μίσος βία ήταν πολύ πιο συχνή στις τρανς γυναίκες (16 %), στους παρενδυτικούς άντρες (14 %) και στα διεμφυλικά άτομα (11 %).

Σε σχέση με όλα τα ΛΟΑΤ άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα, το μεγαλύτερο ποσοστό καταγγελλιών στην αστυνομία για βία υποκινούμενη από

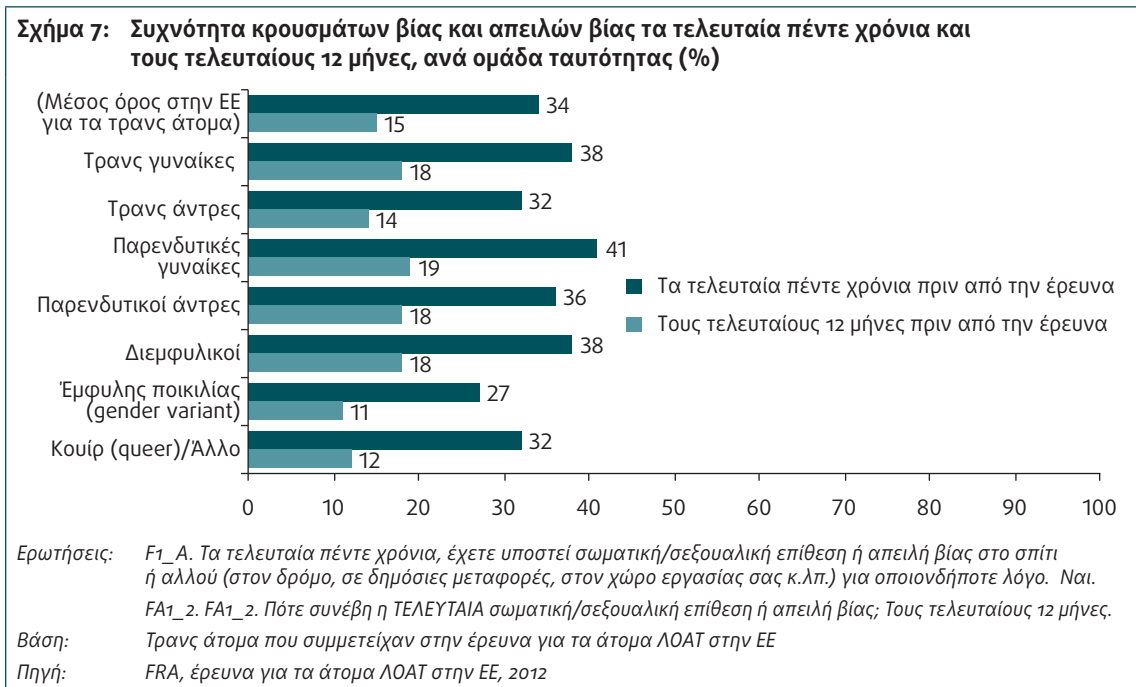
Σχήμα 6: Ερωτώμενα άτομα που δέχθηκαν επιθέσεις ή απειλές σωματικής και/ή σεξουαλικής βίας τους τελευταίους 12 μήνες, κατά αριθμό περιστατικών και ομάδων ταυτότητας (%)

Ερώτηση: FA1_3. FA1_3. Πόσες φορές σας επιτέθηκε σωματικά/σεξουαλικά ή σας απείλησε με βία κάποιος/-α τους τελευταίους 12 μήνες στην Ευρωπαϊκή Ένωση / σ' αυτή τη χώρα;

Βάση: Ερωτώμενα τρανς άτομα στο πλαίσιο της έρευνας για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ που βίωσαν σωματική/σεξουαλική επίθεση ή απειλή βίας τους τελευταίους 12 μήνες πριν από την έρευνα.

Πηγή: FRA, έρευνα για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ, 2012

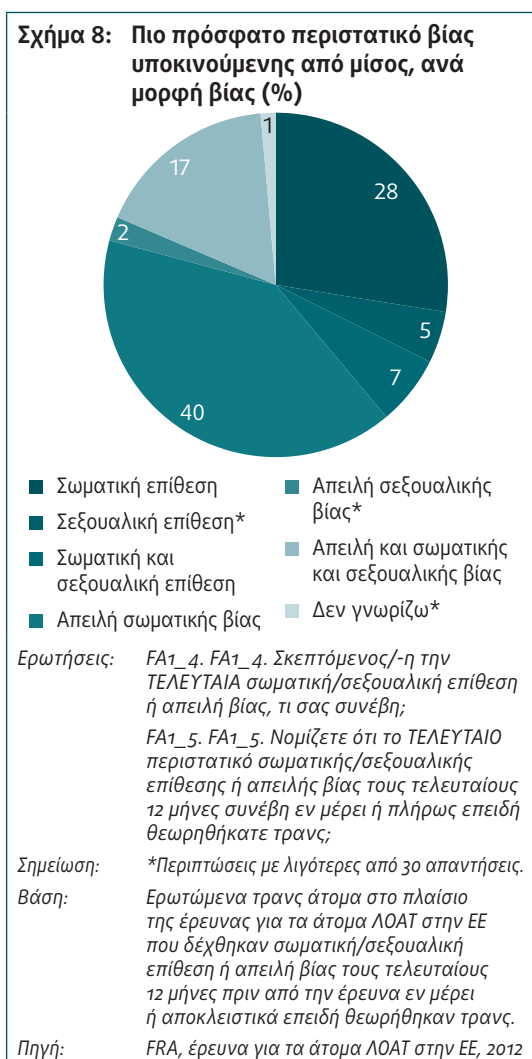

μίσος προερχόταν από τρανς άτομα. Ένα στα πέντε ερωτώμενα τρανς άτομα κατήγγειλε το πιο πρόσφατο υποκινούμενο από μίσος περιστατικό (21%) και ένα στα τέσσερα το πιο σοβαρό (24%). Στους λόγους μη καταγγελίας συγκαταλέγονται οι εξής:

- βαθιά έλλειψη εμπιστοσύνης στις αστυνομικές αρχές: τα μισά από τα ερωτώμενα άτομα δεν κατήγγειλαν το περιστατικό επειδή θεώρησαν ότι η αστυνομία δεν θα έκανε κάτι, και ένα στα τρία επειδή θεώρησαν ότι δεν θα μπορούσε να κάνει κάτι.
- φόβος ομοφοβικής και/ή τρανσφοβικής αντίδρασης από την αστυνομία (πάνω από ένα στα τρία ερωτώμενα άτομα).
- στην περίπτωση της υποκινούμενης από μίσος παρενόχλησης, οι πιο συχνό λόγοι που ανέφεραν τα ερωτώμενα άτομα ήταν ότι το περιστατικό ήταν πολύ μικρής σημασίας, όχι αρκετά σοβαρό ή ότι δεν σκέφτηκαν ότι θα μπορούσαν να το καταγγείλουν.

Όσον αφορά την καταγγελία περιστατικών βίας ή παρενόχλησης υποκινούμενης από μίσος σε άλλον φορέα πέραν της αστυνομίας, τα περισσότερα τρανς άτομα υπέβαλαν καταγγελία σε οργάνωση ΛΟΑΤ (πάνω από τα μισά), ένα στα 10 υπέβαλε καταγγελία σε κρατικό ή εθνικό φορέα, όπως οι φορείς ισότητας, και/ή περίπου 7%–15% σε γενικό οργανισμό υποστήριξης θυμάτων.

Οι δράστες πράξεων βίας και παρενόχλησης είναι στις περισσότερες περιπτώσεις άγνωστοι άντρες που δρουν σε ομάδες. Τα υποκινούμενα από μίσος περιστατικά λαμβάνουν χώρα σχεδόν εξίσου συχνά σε εσωτερικό και εξωτερικό χώρο,

Πίνακας: Χώρος στον οποίο έλαβαν χώρα περιστατικά βίας και απειλής βίας υποκινούμενης από μίσος τους τελευταίους 12 μήνες (%)

	Πιο πρόσφατο	Πιο σοβαρό
Στο σπίτι μου	8	9
Σε άλλη πολυκατοικία, διαμέρισμα*	3	4
Σε σχολείο, πανεπιστήμιο*	5	6
Στον χώρο εργασίας*	3	4
Σε ένα καφέ, εστιατόριο, μπαρ, κλαμπ	10	8
Σε αυτοκίνητο*	1	1
Στα μέσα μαζικής μεταφοράς	9	7
Σε έναν αθλητικό σύλλογο*	0	0
Σε άλλον εσωτερικό χώρο*	2	3
Σε έναν δρόμο, πλατεία, πάρκινγκ αυτοκινήτων ή άλλο δημόσιο χώρο	46	43
Σε ένα πάρκο, δάσος*	3	4
Σε έναν τόπο συνάντησης (π.χ. κλαμπ, μπαρ) ή εκδήλωση (π.χ. παρέλαση περηφάνιας) ειδικά για ΛΟΑΤ*	2	1
Σε άλλον εξωτερικό χώρο*	5	7
Άλλο*	2	2

Ερώτηση: FA1_10, FA2_10. Πού συνέβη;

Σημείωση: *Περιπτώσεις με λιγότερες από 30 απαντήσεις.

Βάση: Ερωτώμενα τρανς άτομα στο πλαίσιο της έρευνας για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ που δέχθηκαν σωματική/σεξουαλική επίθεση ή απειλή βίας τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της έρευνας (πιο πρόσφατο περιστατικό) ή τα πέντε έτη που προηγήθηκαν της έρευνας (πιο σοβαρό περιστατικό) εν μέρει ή αποκλειστικά επειδή θεωρήθηκαν τρανς.

Πηγή: FRA, έρευνα για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ, 2012

ενώ η υποκινούμενη από μίσος παρενόχληση λαμβάνει χώρα ελαφρώς πιο συχνά σε εσωτερικούς δημόσιους χώρους. Από όλους τους εσωτερικούς χώρους, τα ερωτώμενα τρανς άτομα ανέφεραν ότι τα περιστατικά λάμβαναν χώρα πιο συχνά σε έναν δρόμο, πλατεία, πάρκινγκ αυτοκινήτων ή άλλο δημόσιο χώρο. Από όλους τους εξωτερικούς χώρους, η υποκινούμενη από μίσος παρενόχληση λάμβανε χώρα πιο συχνά στο σπίτι τους ενώ η υποκινούμενη από μίσος παρενόχληση λάμβανε χώρα πιο συχνά στον χώρο εργασίας τους. Ένα στα 10 πιο πρόσφατα περιστατικά παρενόχλησης έλαβε χώρα στο διαδίκτυο ή μέσω email, μεταξύ άλλων μέσω Facebook και Twitter.

«Η ομοφοβία και η τρανσφοβία καταπατούν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Οι ομοφοβικές και τρανσφοβικές αντιλήψεις δεν είναι συμβατές με τις αξίες και τις αρχές στις οποίες βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 2 της Συνθήκης.»

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2013), «The Commission's actions are making LGBT rights a reality» (Οι δράσεις της Επιτροπής καθιστούν πραγματικότητα τα δικαιώματα των ατόμων ΛΟΑΤ), SPEECH/13/424, Χάγη, 17 Μαΐου 2013

Οι πράξεις βίας και παρενόχλησης παραβιάζουν το δικαίωμα στη ζωή, το δικαίωμα στη σωματική

και διανοητική ακεραιότητα και, ως εκ τούτου, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Τα δικαιώματα αυτά προστατεύονται από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε τα κράτη μέλη «να καταγράφουν και να διερευνούν τα εγκλήματα μίσους που διαπράττονται σε βάρος των ΛΟΑΤ² και να θεσπίσουν ποινική νομοθεσία που θα απαγορεύει την υποκίνηση μίσους λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας». Ομοίως, στο πλαίσιο της σύστασης Rec(2010)5 τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης καλούνται να διασφαλίζουν αποτελεσματικές, άμεσες και ανεξάρτητες έρευνες για τις εικαζόμενες υποθέσεις εγκλημάτων και άλλων αδικημάτων στις οποίες ο σεξουαλικός προσανατολισμός ή η ταυτότητα φύλου του θύματος εικάζεται ευλόγως ότι αποτέλεσε κίνητρο για τον δράστη. Τα κράτη μέλη καλούνται επίσης να μεριμνούν ώστε

2 Το ακρωνύμιο «ΛΟΑΤ» εμπεριέχει επίσης τα «μεσοφυλικά» άτομα. Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 4ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τον χάρτη πορείας της ΕΕ κατά της ομοφοβίας και των διακρίσεων λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου (2013/2183(INI)).

οι υπεύθυνοι αυτών των πράξεων να οδηγούνται στη δικαιοσύνη όπως προβλέπεται και, όταν πρέπει, να τιμωρούνται προκειμένου να αποτρέπεται η ατιμωρησία³.

«Έχω δεχτεί εξευτελισμούς, ξυλοδαρμούς και προσβολές από γνωστούς και αγνώστους, αλλά θέλω οι γύρω μου να ξέρουν ότι είμαι κι εγώ άνθρωπος όπως όλοι οι άλλοι και ότι ο σεξουαλικός προσανατολισμός μου δεν με κάνει διαφορετικό από αυτούς! Είμαι άνθρωπος. Είμαι περήφανος που είμαι γκέι. Δεν το έχω κρύψει ούτε πρόκειται να το κρύψω ποτέ, όποιο κι αν είναι το τίμημα.» (Τρανς, γκέι, 29 ετών, Βουλγαρία)

Η γνώμη του FRA

Καταπολέμηση της υποκινούμενης από μίσος βίας και παρενόχλησης κατά τρανς ατόμων

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης της μεταφοράς στην εθνική νομοθεσία της οδηγίας 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας (οδηγία της ΕΕ για τα θύματα), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στο κατά πόσο η ταυτότητα φύλου ή η έκφραση φύλου συμπεριλαμβάνονται επαρκώς ως προσωπικά χαρακτηριστικά στις ατομικές αξιολογήσεις.

Κατά την εφαρμογή της οδηγίας της ΕΕ για τα θύματα, τα κράτη μέλη οφείλουν να δώσουν προσοχή στις ανάγκες προστασίας των θυμάτων εγκλημάτων που διαπράττονται λόγω της ταυτότητας φύλου του θύματος (σύμφωνα με τις αιτιολογικές σκέψεις 9, 17 και 56 της οδηγίας). Τα κράτη μέλη οφείλουν να μεριμνούν ώστε καθ' όλη τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 21 της οδηγίας της ΕΕ για τα θύματα, το δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής των τρανς ατόμων, συμπεριλαμβανομένου του προηγούμενου ονόματος και φύλου τους, γίνεται απολύτως σεβαστό.

Τα κράτη μέλη πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο θέσπισης ποινικών διατάξεων που να προβλέπουν προστασία έναντι τρανσφοβικών εγκλημάτων και να μεριμνούν ώστε οι αρχές επιβολής του νόμου να είναι κατάλληλα εκπαιδευμένες για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της τρανσφοβικής εγκληματικότητας, μέσω, μεταξύ άλλων, της ευαισθητοποίησης σε θέματα που αφορούν τα τρανς άτομα.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να αντιμετωπίσουν την ελλιπή καταγγελία των εγκλημάτων μίσους, συμπεριλαμβανομένων των εγκλημάτων κατά τρανς ατόμων, όπως υπογραμμίζεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων του Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους, τα οποία βασίστηκαν στα συμπεράσματα της Διάσκεψης για τα θεμελιώδη δικαιώματα του FRA που πραγματοποιήθηκε το 2013 στο Βίλνιους. Τα κράτη μέλη καλούνται να λάβουν κατάλληλα μέτρα για τη διευκόλυνση της καταγγελίας των εγκλημάτων μίσους από τα θύματα και, στο μέτρο του δυνατού, μέσω επίσης ενώσεων που τους παρέχουν στήριξη. Τα μέτρα αυτά πρέπει να περιλαμβάνουν και μέτρα για την οικοδόμηση σχέσης εμπιστοσύνης με την αστυνομία και άλλους κρατικούς φορείς. Οι αρχές επιβολής του νόμου πρέπει επομένως να είναι εκπαιδευμένες στον χειρισμό υποθέσεων που καταγγέλλονται από τρανς άτομα, ιδίως σε σχέση με την υποστήριξη των θυμάτων και τη συστηματική καταγραφή των περιστατικών. Με γνώμονα τη βελτίωση των ποσοστών καταγγελιών μπορούν επίσης να εξεταστούν πρακτικές όπως η «υποβολή καταγγελιών από τρίτους» και η κινητοποίηση οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών μέσω συνεργασιών πολλαπλών φορέων.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ οφείλουν να μεριμνούν ώστε οι αρχές επιβολής του νόμου να καταγράφουν, να διερευνούν και να διώκουν όπως προβλέπεται τα υποκινούμενα από μίσος εγκλήματα λόγω ταυτότητας φύλου και έκφρασης φύλου, παράλληλα με τις συνεχιζόμενες προσπάθειες για τη βελτίωση και εναρμόνιση της συλλογής δεδομένων για την εγκληματικότητα (όπως η ομάδα εργασίας της Eurostat για τις στατιστικές για την εγκληματικότητα και την ποινική δικαιοσύνη στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για τις στατιστικές της ΕΕ για την περίοδο 2011–2015). Για την ανάπτυξη τεκμηριωμένων μέτρων σε επίπεδο νομοθεσίας και πολιτικής, τα κράτη μέλη οφείλουν να συλλέγουν στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό και το είδος των εγκλημάτων και την ταυτότητα φύλου των θυμάτων (σύμφωνα με το άρθρο 28 και τις αιτιολογικές σκέψεις 56 και 64 της οδηγίας 2012/29/ΕΕ), καθώς και σχετικά με τον αριθμό των δραστών που καταδικάζονται και το είδος της ποινής που τους επιβάλλεται.

3 ΣΤΕ, Επιτροπή Υπουργών (2010), Σύσταση Rec(2010)5 της Επιτροπής Υπουργών των κρατών μελών για την καταπολέμηση των διακρίσεων για λόγους σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου.

Πώς είναι η ζωή των τρανς ατόμων

«Θεωρώ λοιπόν τον εαυτό μου άντρα με θηλυκές τάσεις σε ένα γυναικείο σώμα. Όταν το λέω στους άλλους, μου λένε ότι έχω τρελαθεί. Είτε είσαι άντρας είτε γυναίκα, τέλος! Ε, τότε λοιπόν δεν είμαι τίποτα.»
(Παρενδυτική γυναίκα, 32 ετών, Δανία)

Τα δεδομένα της έρευνας δείχνουν ότι πολλά τρανς άτομα μεγαλώνουν και ζουν σε ένα κοινωνικό περιβάλλον που ως επί το πλείστον αγνοεί την ύπαρξη και τις ανάγκες των τρανς ατόμων. Όταν ο φόβος, απότοκο της συνεχούς θυματοποίησης και των διακρίσεων, προσκρούει στην άγνοια των άλλων –συμπεριλαμβανομένου του οικογενειακού, εργασιακού ή κοινωνικού περιβάλλοντος— η συγκάλυψη ή η διατήρηση χαμηλού προφίλ λειτουργεί ως αμυντικός μηχανισμός. Η επιλογή όμως αυτή αναπόφευκτα ενισχύει την έλλειψη αναγνώρισης και αποδοχής των δικαιωμάτων των τρανς ατόμων. Τα στερεότυπα και η άγνοια της καθημερινότητας και των δικαιωμάτων των τρανς ατόμων δικαιωνίζουν την αρνητική στάση της κοινής γνώμης και την ποικίλης έντασης κακομεταχείριση που υφίστανται, από τα βλακώδη αστεία και τα προσβλητικά λόγια έως τη σοβαρή παρενόχληση και τον αποκλεισμό. Έτσι δημιουργείται γύρω τους ένα αόρατο κλουβί, που υψώνει φραγμούς για την ισότητα και θέτει σε κίνδυνο τις ζωές των τρανς ατόμων. Εν τέλει, όπως επισημαίνουν τα τρανς άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα, είναι πολίτες που αισθάνονται ότι δεν τους επιτρέπεται να είναι ο εαυτός τους.

«Είμαι σίγουρος ότι θα είχα υποστεί πολύ περισσότερες διακρίσεις και παρενοχλήσεις εάν δήλωνα ανοιχτά ότι είμαι τρανς. Όταν χρειάστηκε να το κάνω για νομικούς λόγους, το έκανα, αλλά εκτός της οικογένειάς μου κανείς δεν γνωρίζει ότι δεν γεννήθηκα άντρας. Έτσι, ήταν σχετικά εύκολο για μένα, αλλά το γεγονός ότι αναγκάζομαι να το κρατώ επτασφράγιστο μυστικό για να μη δυσκολεύω τη ζωή μου σίγουρα δεν είναι ό,τι καλύτερο.» (Τρανς άντρας, 38 ετών, Ολλανδία)

Το γεγονός ότι ζουν σε ένα περιβάλλον που τηρεί αρνητική στάση απέναντί τους, ωθεί τα τρανς άτομα να προσαρμόζουν ανάλογα την έκφραση και τη συμπεριφορά τους:

- ένα στα τρία ερωτώμενα τρανς άτομα (32 %) αποφεύγει να εκφράσει το φύλο του —ή το επιθυμητό φύλο του— μέσα από την εξωτερική του εμφάνιση και το ντύσιμο, από το φόβο ότι θα του επιτεθούν, θα το απειλήσουν ή θα το παρενοχλήσουν·

- τα μισά ερωτώμενα τρανς άτομα αποφεύγουν κάποια μέρη ή τοποθεσίες λόγω αυτού του φόβου·
- σχεδόν ένα στα πέντε ερωτώμενα άτομα αποφεύγουν να δηλώσουν ανοιχτά ότι είναι τρανς ακόμη και στο σπίτι τους, και έξι στα 10 αποφεύγουν να το δείξουν ανοιχτά στα μέσα μαζικής μεταφοράς.

Τα ευρήματα αυτά αναδεικνύουν πόσο επηρεάζεται η καθημερινότητα των τρανς ατόμων από τις κοινωνικές απόψεις και τις αντιδράσεις της κοινής γνώμης απέναντι στα τρανς άτομα. Έτσι δεν είναι σε θέση να απολαμβάνουν του δικαιώματος στον σεβασμό ιδιωτικής ζωής, το οποίο περικλείει το δικαίωμα στην έκφραση της ταυτότητας σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής, συμπεριλαμβανομένου του δημόσιου βίου.

«Η καθημερινότητα του τρανς είναι τρομακτική. Έχω πάντα το νου μου μήπως προκαλέσω αρνητικές αντιδράσεις και νιώθω την ανάγκη να γίνωμαι αόρατος όταν βρίσκομαι σε δημόσιους χώρους, όπως π.χ. όταν χρησιμοποιώ τα μέσα μαζικής μεταφοράς κ.λπ. με αποτέλεσμα να αναγκάζομαι να φοράω πιο βαριά και πιο ριχτά ρούχα από ό,τι θα προτιμούσα.»
(Τρανσέξουαλ, 39 ετών, Ηνωμένο Βασίλειο)

Τέσσερα στα πέντε ερωτώμενα τρανς άτομα αναφέρουν ότι θετικά μέτρα για την προώθηση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των τρανς ατόμων, όπως για παράδειγμα σχέδια ισότητας, δημόσιες καμπάνιες ή ειδικευμένες υπηρεσίες, είναι πολύ ή αρκετά σπάνια στη χώρα διαμονής τους. Πάνω από εννέα στα 10 ερωτώμενα άτομα (94 %) αναφέρουν ότι εάν οι εθνικές αρχές προωθούσαν τα δικαιώματα των τρανς ατόμων θα ζούσαν πιο άνετα ως τρανς άτομα.

Η έλλειψη εγγράφων ταυτότητας που συμφωνούν με την ταυτότητα ή έκφραση φύλου μπορεί να επιφέρει διακρίσεις:

- ένα στα τρία ερωτώμενα τρανς άτομα αισθάνθηκε ότι υπέστη διάκριση κατά την επίδειξη της ταυτότητάς του ή άλλου επίσημου εγγράφου που προσδιορίζει το φύλο του τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της έρευνας·
- σχεδόν εννέα στα 10 ερωτώμενα άτομα (87 %) αναφέρουν ότι εάν οι νομικές διαδικασίες για την αναγνώριση φύλου, στο φύλο προτίμησής τους ήταν ευκολότερες, αυτό θα τους βοηθούσε να ζήσουν πιο άνετα.

Σχήμα 9: Απόψεις των ερωτώμενων ατόμων για τους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαν να ζήσουν πιο άνετα ως τρανς άτομα (%)

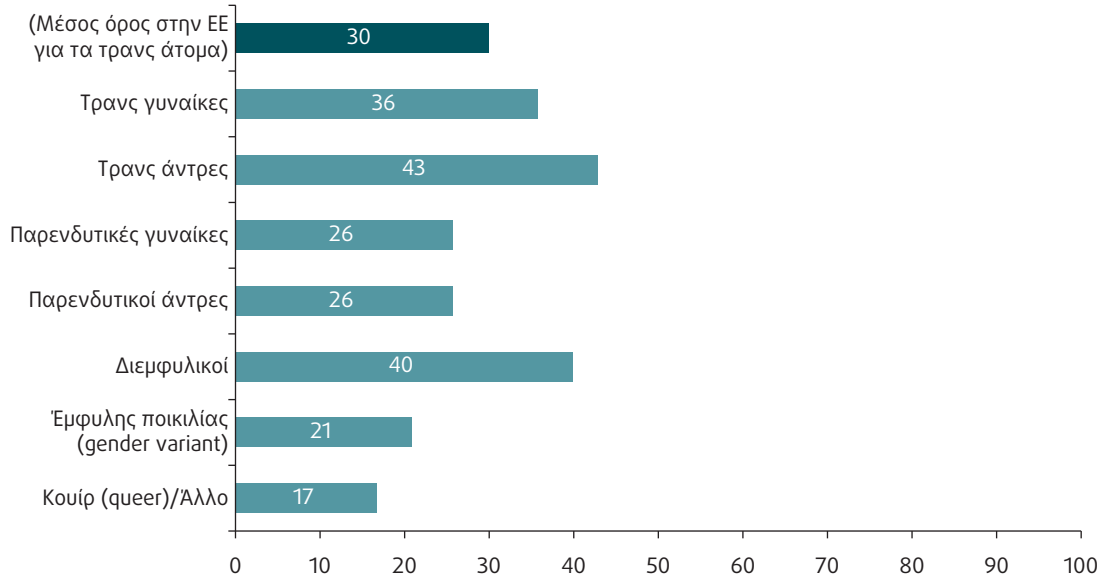

Ερώτηση: TR6. Τι θα σας επέτρεπε να ζείτε πιο άνετα ως διεμφυλικό άτομο στη χώρα στην οποία ζείτε; Ερωτώμενοι που απάντησαν «Συμφωνώ» και «Συμφωνώ πολύ».

Βάση: Τρανς άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ.

Πηγή: FRA, έρευνα για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ, 2012

Σχήμα 10: Ερωτώμενα άτομα που έχουν αισθανθεί ότι έχουν υποστεί διακρίσεις τους τελευταίους 12 μήνες σε κάποια περίπτωση που χρειάστηκε να επιδείξουν επίσημο έγγραφο που προσδιορίζει το φύλο τους, ανά ομάδα ταυτότητας (%)

Ερώτηση: C4. Τους τελευταίους 12 μήνες, έχετε αισθανθεί προσωπικά ότι έχετε υποστεί διακρίσεις επειδή είστε τρανς σε οποιαδήποτε από τις παρακάτω καταστάσεις: - Κ. Δείχνοντας την ταυτότητά σας ή οποιοδήποτε επίσημο έγγραφο που προσδιορίζει το φύλο σας.

Βάση: Ερωτώμενα τρανς άτομα στο πλαίσιο της έρευνας για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ που χρειάστηκε να επιδείξουν επίσημο έγγραφο που προσδιορίζει το φύλο τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της έρευνας.

Πηγή: FRA, έρευνα για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ, 2012

«Μόνο 35 χώρες στην Ευρώπη έχουν θεσπίσει νομικές διατάξεις για την αναγνώριση της ταυτότητας φύλου των τρανς ατόμων. Η υπόσταση των τρανς ατόμων είναι εκ των πραγμάτων παράνομη σε 14 χώρες, δεδομένου ότι στις χώρες αυτές δεν υπάρχει πρόβλεψη για την αναγνώρισή τους. Σε 21 χώρες στην Ευρώπη ο νόμος ορίζει ότι για να αναγνωρισθεί η ταυτότητα του φύλου τους, τα τρανς άτομα πρέπει πρώτα να υποβάλλονται σε στειρώση. Άλλες απαιτήσεις που προβλέπει ο νόμος είναι η διάγνωση ψυχικής διαταραχής, η ιατρική θεραπεία και η παρεμβατική χειρουργική, η εκτίμηση του χρόνου που έχει ζήσει το άτομο με τη νέα ταυτότητα φύλου του, ή το εάν το άτομο είναι άγαμο ή διαζευγμένο. Οι απαιτήσεις αυτές παραβιάζουν την αξιοπρέπεια ενός προσώπου, τη σωματική ακεραιότητά του, το δικαίωμά του να δημιουργήσει οικογένεια και να μην υφίσταται εξευτελιστική και απάνθρωπη μεταχείριση.»

Transgender Europe (TGEU) (2014), *Trans Rights Europe Map & Index 2014* (Χάρτης & ευρετήριο των δικαιωμάτων των τρανς ατόμων στην Ευρώπη), www.tgeu.org/Trans_Rights_Europe_Map

Στη σύσταση CM/Rec(2010)5 του Συμβουλίου της Ευρώπης επισημαίνεται ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για να εγγυηθούν την πλήρη νομική αναγνώριση του επαναπροσδιορισμού του φύλου ενός προσώπου σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής του, ιδίως δε καθιστώντας εφικτή την αλλαγή του ονόματος και του φύλου στα δημόσια έγγραφα με σύντομο, διαφανή και προσβάσιμο τρόπο. Ορίζεται επίσης ότι προϋποθέσεις, όπως οι αλλαγές στη σωματική φύση, για τη νομική αναγνώριση του επαναπροσδιορισμού

φύλου, πρέπει να εξετάζονται σε τακτά διαστήματα, προκειμένου να καταργούνται προϋποθέσεις που είναι καταχρηστικές.

Πολλά τρανς άτομα διατρέχουν υψηλό κίνδυνο κακής σωματικής και ψυχικής υγείας. Από διάφορες μελέτες προκύπτει ότι πολλά τρανς άτομα κάνουν αυτοκτονικές σκέψεις, πάσχουν από κατάθλιψη ή άγχος, προκαλούν αυτοτραυματισμούς και ενίοτε κάνουν απόπειρες αυτοκτονίας.

Κάποια τρανς άτομα —όχι όλα— υποβάλλονται σε διαδικασία επαναπροσδιορισμού φύλου, που συχνά αναφέρεται ως «μετάβαση», ώστε να προσαρμόσουν το σώμα τους στην ταυτότητα του φύλου τους.

Δύο στα πέντε ερωτώμενα τρανς άτομα (39 %), που προέρχονται συνήθως από χαμηλότερες εισοδηματικές τάξεις ή δεν έχουν εργασία, έχουν ζητήσει ψυχολογική βοήθεια σε σχέση με τις ανάγκες τους στο θέμα της ταυτότητας φύλου. Οι εμπειρίες κατά την αναζήτηση βοήθειας ποικίλουν σημαντικά: επτά στα 10 άτομα (71 %) ανέφεραν ότι είχαν θετικές εμπειρίες από ψυχολόγους, ψυχιάτρους ή άλλους ειδικούς ή παρόχους υπηρεσιών υγείας. Τα ποσοστά ικανοποίησης πέφτουν κάτω από μισό (45 %) ωστόσο, στην περίπτωση των γενικών γιατρών. Ένα στα πέντε άτομα (20 %) ανέφερε ότι ο γενικός γιατρός του δεν φάνηκε να θέλει να βοηθήσει, και ένα στα 10 (11 %) είπε ότι απλά αρνήθηκε να βοηθήσει.

Σχήμα 11: Εμπειρίες ερωτώμενων τρανς ατόμων που αναζήτησαν βοήθεια σε σχέση με τη διεμφυλικότητά τους (% περιπτώσεων)

Ερωτήσεις: TR1. Έχετε αναζητήσει ποτέ ψυχολογική ή ιατρική βοήθεια επειδή είστε τρανς (διεμφυλικό) άτομο; Ναι.

TR3. Από ποιον ζητήσατε βοήθεια και ποιο ήταν το αποτέλεσμα; (Πάροχοι υπηρεσιών και κατηγορίες απαντήσεων όπως παρατίθενται στο σχήμα- η κατηγορία απαντήσεων «Δεν με αφορά» δεν περιλαμβάνεται).

Βάση: Τρανς άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ.

Πηγή: FRA, έρευνα για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ, 2012

Οι μισοί από αυτούς (52 %) που δεν αναζήτησαν ψυχολογική ή ιατρική βοήθεια απλώς δεν θέλουν ή δεν χρειάζονται βοήθεια. Οι ομάδες των ερωτώμενων παρενδυτικών ανδρών και γυναικών, έμφυλης ποικιλίας και κουίρ/άλλο είναι αυτές που δηλώνουν κυρίως ότι δεν θέλουν/χρειάζονται βοήθεια. Ότι δεν θέλει ψυχολογική ή ιατρική βοήθεια επειδή είναι τρανς δηλώνει και το ένα τρίτο των τρανς ανδρών (33 %) και των τρανς γυναικών (37 %). Οι ερωτώμενοι που θέλουν ή χρειάζονται ψυχολογική ή ιατρική βοήθεια, αλλά δεν την έχουν ζητήσει ως τώρα, αναφέρουν αρκετούς λόγους για τους οποίους δεν το έχουν πράξει, όπως ότι δεν τολμούν, ότι δεν ξέρουν πού να απευθυνθούν, ή ότι φοβούνται την προκατάληψη από αυτούς που παρέχουν τη φροντίδα. Σχεδόν τέσσερα στα πέντε (79 %) ερωτώμενα τρανς άτομα αναφέρουν ότι εάν είχαν περισσότερες επιλογές για ιατρική περίθαλψη, αυτό θα τους βοηθούσε να ζουν πιο άνετα ως τρανς άτομα.

Η γνώμη του FRA

Διασφάλιση της νομικής αναγνώρισης φύλου

Όπως προκύπτει από τη μελέτη, η εξασφάλιση εγγράφων ταυτότητας που ανταποκρίνονται στην ταυτότητα και την έκφραση του φύλου τους είναι ένα πρόβλημα που δυσχεραίνει την κοινωνική ζωή πολλών από τα ερωτώμενα τρανς άτομα. Τα κράτη μέλη της ΕΕ οφείλουν να διασφαλίζουν την πλήρη νομική αναγνώριση του φύλου που προτιμά ένα πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένης της αλλαγής του μικρού ονόματος, του αριθμού μητρώου κοινωνικής ασφάλισης και άλλων στοιχείων στα έγγραφα ταυτότητας που είναι ενδεικτικά του φύλου.

Οι διαδικασίες αναγνώρισης φύλου πρέπει να είναι προσβάσιμες, διαφανείς και αποδοτικές, διασφαλίζοντας τον σεβασμό για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και ελευθερία. Ειδικότερα, η ύπαρξη διαζυγίου και η πραγματοποίηση ιατρικών επεμβάσεων, όπως η στείρωση, δεν πρέπει να απαιτούνται στο πλαίσιο των διαδικασιών νομικής αναγνώρισης φύλου.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ οφείλουν να αναγνωρίζουν πλήρως τα έγγραφα και τις αποφάσεις που εκδίδονται από άλλα κράτη μέλη της ΕΕ στον τομέα της νομικής αναγνώρισης φύλου, ώστε να διευκολύνουν την άσκηση του δικαιώματος των τρανς ατόμων στην ελεύθερη κυκλοφορία εντός της ΕΕ.

Μεθοδολογία

Η έρευνα για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ πραγματοποιήθηκε το 2012 μέσω ανώνυμου ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου που προωθήθηκε κυρίως μέσω ηλεκτρονικών μέσων και μέσων κοινωνικής δικτύωσης που ασχολούνται με τα άτομα ΛΟΑΤ. Η συλλογή εμπειρικών πληροφοριών για τα άτομα ΛΟΑΤ που πραγματοποιήθηκε βάσει της μεθοδολογίας αυτής είναι με διαφορά η μεγαλύτερη έως σήμερα στην Ευρώπη και παγκοσμίως. Στην έκθεση και την παρούσα περίληψη παρουσιάζονται αντιλήψεις, βιώματα, γνώμες και απόψεις τρανς ατόμων ηλικίας 18 ετών και άνω, που ήταν χρήστες του διαδικτύου, πληροφορήθηκαν για την έρευνα και αποφάσισαν να συμμετάσχουν σε αυτή. Αν και τα αποτελέσματα δεν πρέπει να θεωρούνται αντιπροσωπευτικά όλων των τρανς ατόμων που ζουν στην ΕΕ, το πολύ μεγάλο μέγεθος του δείγματος συνεπάγεται ότι μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι οι τάσεις που προκύπτουν από τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν σε μεγάλο βαθμό και τις επικρατούσες στον συνολικό πληθυσμό των τρανς ατόμων της ΕΕ.

Στο πλαίσιο της έρευνας εφαρμόστηκε μεθοδολογία στάθμισης, για την αντιστάθμιση της απουσίας αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων σχετικά με το αναλογικό μέγεθος του πληθυσμού των τρανς ατόμων στην ΕΕ και τον μετριασμό των επιπτώσεων της υπεραντιπροσώπησης ορισμένων κρατών μελών της ΕΕ στο συνολικό δείγμα. Μέσω της διαδικασίας αυτής διασφαλίζεται η αναλογική αντιπροσώπηση στα αποτελέσματα της έρευνας των απόψεων των ερωτώμενων τρανς ατόμων από κάθε κράτος μέλος με βάση τον πληθυσμό κάθε χώρας. Για τον σκοπό αυτό έγινε η παραδοχή ότι η ποσοστιαία αναλογία των ερωτώμενων τρανς ατόμων και των υποομάδων τρανς ατόμων προς τον συνολικό αριθμό των ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα είναι η ίδια για κάθε κράτος μέλος και οι υπολογισμοί έγιναν βάσει της παραδοχής αυτής (πλήρης περιγραφή παρατίθεται στο παράρτημα 2 της κύριας έκθεσης).

Περισσότερες μεθοδολογικές πληροφορίες παρατίθενται στο παράρτημα 1 της πλήρους έκθεσης του FRA για τα τρανς άτομα – *Being Trans in the European Union: Comparative analysis of EU LGBT survey data* (Η διεμφυλικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση: συγκριτική ανάλυση των δεδομένων της έρευνας για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ, 2014) – βλέπε: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/being-trans-eu-comparative-analysis>.

Τα τρανς άτομα, ή αλλιώς τα άτομα η ταυτότητα φύλου και/ή η έκφραση φύλου των οποίων διαφέρει από το φύλο που τους αποδόθηκε κατά τη γέννησή τους, υφίστανται συχνά διακρίσεις, παρενόχληση και βία σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) στις μέρες μας. Η πραγματικότητα αυτή γεννά φόβους που αναγκάζουν πολλούς να κρύβουν ή να συγκαλύπτουν τον πραγματικό εαυτό τους. Στην παρούσα έκθεση εξετάζονται ζητήματα ίσης μεταχείρισης και διακρίσεων λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου. Αναλύονται δεδομένα βάσει των βιωμάτων 6 579 τρανς ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα για λεσβίες, ομοφυλόφιλους (γκέι), αμφισεξουαλικά και τρανς άτομα (ΛΟΑΤ), που συνθέτουν το μεγαλύτερο σώμα εμπειρικών στοιχείων του είδους τους έως σήμερα. Στο πλαίσιο αυτής της ανάλυσης, ο FRA διαπίστωσε ότι, με λίγες εξαιρέσεις, τα ερωτώμενα τρανς άτομα ανέφεραν τα περισσότερα κρούσματα διακρίσεων, παρενόχλησης και βίας μεταξύ των υποομάδων ΛΟΑΤ.

Η ισότιμη και πλήρης κοινωνική συμμετοχή όλων χωρίς διακρίσεις αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ύπαρξη συνεκτικών κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς. Από αυτή την άποψη, τα αποτελέσματα της έρευνας αποτυπώνουν μια ανησυχητική πραγματικότητα, καθώς δείχνουν ότι η ισότητα των τρανς ατόμων αποτελεί, επί του παρόντος, έναν δύσκολο επιτεύξιμο στόχο. Παρ' όλ' αυτά, η παρούσα έκθεση δημοσιεύεται σε μια συγκυρία κατά την οποία ολοένα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ λαμβάνουν μέτρα για την προαγωγή και προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των τρανς ατόμων. Τα στοιχεία που συλλέχθηκαν και αναλύθηκαν βάσει της έρευνας μπορούν να ενισχύσουν τις προσπάθειες των πολιτικών και των υπευθύνων χάραξης πολιτικής για την εκπόνηση νομοθετικών διατάξεων, πολιτικών και στρατηγικών που αποβλέπουν στην καλύτερη προάσπιση των δικαιωμάτων αυτών.

Περαιτέρω πληροφορίες:

Για την πλήρη έκθεση του FRA για τα τρανς άτομα – *Being Trans in the European Union: Comparative analysis of EU LGBT survey data* (Η διεμφυλικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση: συγκριτική ανάλυση των δεδομένων της έρευνας για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ, 2014) – βλέπε: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/being-trans-eu-comparative-analysis>

Για την πλήρη έκθεση σχετικά με την έρευνα για τα άτομα ΛΟΑΤ – *EU LGBT survey – European Union lesbian, gay, bisexual and transgender survey – Main results* (Έρευνα για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ – Έρευνα για λεσβίες, ομοφυλόφιλους, αμφισεξουαλικά και τρανς άτομα (ΛΟΑΤ) στην ΕΕ: τα σημαντικότερα αποτελέσματα, 2014) – βλέπε <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/eu-lgbt-survey-european-union-lesbian-gay-bisexual-and-transgender-survey-main>

Για τη συνοπτική έκθεση σχετικά με την έρευνα για τα άτομα ΛΟΑΤ – *EU LGBT survey – European Union lesbian, gay, bisexual and transgender survey – Results at a glance* (Έρευνα για τα άτομα ΛΟΑΤ στην ΕΕ – Έρευνα για λεσβίες, ομοφυλόφιλους, αμφισεξουαλικά και τρανς άτομα (ΛΟΑΤ) στην ΕΕ: τα αποτελέσματα με μια ματιά, 2013) – βλέπε <http://fra.europa.eu/en/publication/2013/eu-lgbt-survey-european-union-lesbian-gay-bisexual-and-transgender-survey-results> (διατίθεται επίσης στα γαλλικά και τα γερμανικά).

Μια επισκόπηση των δραστηριοτήτων του FRA σε θέματα που αφορούν τα άτομα ΛΟΑΤ διατίθεται στη διεύθυνση: <http://fra.europa.eu/en/project/2011/homophobia-transphobia-and-discrimination-grounds-sexual-orientation-and-gender>

Υπηρεσία Εκδόσεων

© Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2014
Φωτογραφία: © Shutterstock

FRA – ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Schwarzenbergplatz 11, 1040 Vienna, Αυστρία
Τηλ. +43 158030-0 – Φαξ +43 158030-699
fra.europa.eu – info@fra.europa.eu
[facebook.com/fundamentalrights](https://www.facebook.com/fundamentalrights)
[linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency](https://www.linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency)
twitter.com/EURightsAgency

ISBN 978-92-9239-735-7

TK-06-14-152-EL-C
doi:10.2811/71196